

OAI00203 HALLINTO-OIKEUS II

Tentti 15.12.2014

- Jokainen vastaus kirjoitetaan eri arkille, eli konseptille.
- Vastaustilaa on kaksi sivua yhteen kysymykseen. Ylimenevää osaa EI arvostella.
- Jokaiseen vastaukseen on merkittävä vastaajan nimi.
- Vastausarkki on jätettävä jokaiseen kysymykseen.
- Luovuttaessa tentistä, kirjoitetaan nimi ja maininta luopumisesta yhteen vastausarkkiin, joka jätetään valvojalle.
- Vastaukset on kirjoitettava selvällä käsialalla.
- Tentti on lakikirjatentti.
- Kukin kysymys on arvostelussa max. 10 pisteen arvoinen.
- Aikaa tentin tekemiseen on viisi (5) tuntia.

Kysymykset (4):

1. Hallintoprosessin menettelyperiaatteet? (Mäenpää, Hallintoprosessioikeus).
2. Vakuutusongelmaisten liitto ry pyysi Pohjola Vakuutus Oy:ltä ja A-Vakuutus Oy:ltä tiedot kaikista yhtiöiden palkkalistoilla olevista vakuutuslääkäriloista pää- tai sivutoimisesti hoitavista lääkäreistä sekä omien yhtiöidensä kautta laskuttavista, asiantuntijalausuntoja säännöllisesti antavista lääkäreistä. Lisäksi on pyydetty tiedot lääkäreiden erikoisaloista ja erityis päteyyksistä.

Pohjola Vakuutus Oy ja A-Vakuutus Oy kieltäytyivät antamasta pyydettyjä tietoja. Päätöksen perusteluina on lausuttu muun ohella seuraavaa:

Pohjola Vakuutus Oy ja A-Vakuutus Oy (seuraavassa yhdessä Pohjola) hoitavat muun ohella tapaturmavakuutuslain ja liikennevakuutuslain nojalla julkista tehtävää. Pohjola ei kuitenkaan käytä julkista valtaa valitessaan asiantuntijalääkäreitä. Tieto yhtiöiden käyttämien asiantuntijalääkäreiden nimistä ja erikoisaloista on yksityistä tietoa.

Mikäli pyydetty tiedot sisältävä asiakirja olisi sellaisenaan olemassa ja Pohjolaa pidettäisiin tässä suhteessa viranomaisena, kysymys olisi henkilörekisteristä, josta saa antaa kopion tai tulosteen, jos saajalla on henkilötietojen suoja koskevien säännösten mukaan oikeus

tallentaa ja käyttää sellaisia henkilötietoja. Tällöin pyytäjän tulee myös ilmoittaa tietojen käyttötarkoitus sekä muut tietojen luovuttamisen edellytysten selvittämiseksi tarpeelliset seikat sekä tarvittaessa tiedot siitä, miten tietojen suojaus on tarkoitettu järjestää. Pohjolalle ei ole ilmoitettu, mihin tietojen on tarkoitus käyttää, eikä Vakuutusongelmaisten liitto ry ole esittänyt, että sillä olisi oikeus tallentaa tai käyttää pyytämiään tietoja.

Vakuutusongelmaisten liitto ry valitti asiasta hallinto-oikeuteen. Millaisen ratkaisun hallinto-oikeus tulee asiassa antamaan. Perustelee kantasi sovellettavat säännökset mainiten.

3. a) K:n kunnassa oli meneillään koulupiirien yhdistämistä ja yhden koulun lakkauttamista koskeva päätöksentekoprosessi. Vaihtoehdot, joista keskusteltiin, olivat joko Y:n tai X:n koulun lakkauttaminen. K:n kunnan kunnanhallitus esitti valtuustolle, että opetus järjestettäisiin siten, että kaksi koulupiiriä yhdistettäisiin ja opetus tapahtuisi Y:n ala-asteella. K:n kunnanvaltuusto päätti kuitenkin äänin 19-6, että kaksi koulupiiriä yhdistetään, Y:n koulu lakkautetaan ja opetus tapahtuu kunnanhallituksen esityksestä poiketen X:n ala-asteella.

K:n kunnassa asuva A, jonka lapset kävivät Y:n koulua, valitti koulupiirien yhdistämistä ja Y:n koulun lakkauttamista koskevasta päätöksestä hallinto oikeuteen. Valituksessaan A vaati päätöksen kumoamista sillä perusteella, että asian käsittelyyn ja päätöksentekoon sekä kunnanhallituksessa että kunnanvaltuustossa oli osallistunut kunnanhallituksen jäsen ja kunnanvaltuutettu B, jonka kaksi lasta kävivät Y:n koulua. B oli kylläkin kannattanut Y:n koulun säilyttämistä ja X:n koulun lakkauttamista korostaen puheissaan ajattelevansa ennen kaikkea edustamansa alueen ja sen asukkaiden etua. A:n mielestä kuitenkin se seikka, että B:n omat lapset kävivät Y:n koulua, osoitti hänen ajattelevan vain omaa etuaan.

b) L:n kunnassa oli meneillään vastaava kahden ala asteen lakkauttamista koskeva päätöksentekoprosessi. Valtuuston jäsenenä toimi myös kaksi kunnassa työskentelevää opettajaa, joista toinen työskenteli lakkautettaviksi ehdotetulla koululla. Molemmat opettajat katsoivat olevansa esteellisiä osallistumaan asian käsittelyyn. Opettajat ilmoittivat itse esteellisyydestä valtuuston puheenjohtajalle hyvissä ajoin ennen valtuuston kokousta joka päätti kutsua heidän tilalleen varajäsenet.

c) X oli työvoimaviranomaisten järjestämässä työllisyyskoulutuksessa, jonne edestakainen matka oli 70 kilometriä eikä julkisia kulkuvälineitä ollut käytettävissä. X haki matkakulujensa kattamiseen toimeentulotukea kunnalta. Kunnan vs. sosiaalijohtaja otti huomioon toimeentulotukilaskelmassa X:n erityisistä olosuhteista johtuvina menoina oman auton käyttämistä aiheutuneina matkamenoina 40 senttiä kilometriä kohti. Sosiaalilautakunta käsitteli kokouksessaan X:n asiassa tekemän oikaisuvaatimuksen, ja pysytti sosiaalijohtajan tekemän päätöksen. X haki muutosta lautakunnan päätökseen hallinto- oikeudelta ja vaati päätöksen kumoamista paitsi materiaalisilla perusteilla, myös sillä perusteella, että sosiaalilautakunta oli käsitellyt oikaisuvaatimuksen kokouksessa, jossa viranhaltijan ominaisuudessa toimeentulotukea koskevan päätöksen tehnyt A oli toiminut sosiaalilautakunnan kokouksessa sihteerinä.

Miten sovellet esteellisyysäännöksiä edellä esitetyissä tilanteissa? Esitä oikeudellisesti perusteltu kannanotto.

4. Kantelija arvosteli 12.9.2013 eduskunnan oikeusasiamiehen kansliaan saapuneessa kirjeessään koulun rehtorin sekä lukion rehtorin menettelyä uskonnollisten päivänavausten järjestämistä ja niihin osallistumiseen velvoittamista koskevassa asiassa.

Kantelija oli käynyt luokka-asteet 7-9 koulussa. Kantelun vireilletuloaikaan (syyslukukaudella 2013) hän oli koulun lukion ensimmäisen luokan opiskelija. Kantelijan mukaan lukiossa järjestettiin kerran viikossa uskonnollinen päivänavaus, jossa muun ohella rukoiltiin ja laulettiin uskonnollisia lauluja. Edelleen kantelijan mukaan hän oli vuonna 2012 keskustellut koulun rehtorin kanssa sekä elokuussa 2013 lukion rehtorin kanssa saadakseen mahdollisuuden olla osallistumatta koulun uskonnollisiin päivänavauksiin. Lukion rehtori oli väittänyt päivänavausten olevan pakollisia evankelisluterilaisen kirkon jäsenille ja tarjonnut osallistumisen vaihtoehdoksi luokasta poistumista tai kuulokkeiden käyttöä aamuavauksen ajaksi. Rehtorit olivat myös ehdottaneet, että kantelija voisi poistua koulurakennuksesta päivänavauksen ajaksi. Kantelijan mielestä näin toimittaessa hänet pakotettaisiin tuomaan julki vakaumuksensa. Koulussa ei ollut järjestetty uskonnottomille tai muiden uskontokuntien edustajille tilaa, jonne koulun keskusradiosta välittyvä päivänavaus ei kuuluisi, eikä koulu ollut myöskään järjestänyt mitään vaihtoehtoista toimintaa päivänavauksen ajaksi.

Millaisen ratkaisun tekisit asiassa? Esitä perusteltu kannanotto sovellettavat säännökset mainiten.